

Luonnetestiradan rakentaminen ja sille asetettavat vaatimukset

Meillä Suomessa on harjoitettu luonnetestitoimintaa jokseenkin tarkalleen kolmekymmentä vuotta. Näiden vuosien saatossa testiratojen vaatimukset eivät ole juurikaan muuttuneet. Sitä vastoin luonnetestien järjestäjiä on tullut runsaasti lisää. Samoin toimihenkilökoulutus on vakioitunut jo useita vuosia sitten ja koetoimitsijoita on kouluttautunut siinä määrin, että testien järjestämistoimikunnat täyttävät niille asetetut koetoimitsijavelvoitteet. Tieto-taito testiratojen suunnittelussa, rakentamisessa ja ratahenkilöstön määrässä valitettavasti paikka paikoin on vielä puutteellista.

Pyrin seuraavassa selvittämään testiratojen rakentamiseen liittyviä seikkoja, sekä tarvittavaa välineistöä että henkilöstöä. Kaikkihan alkaa siitä, että järjestävä yhdistys nimeää luonnetestitoimikunnan, jonka tehtävänä on mm. testipaikan varaaminen ja siihen liittyen mahdolliset viranomaisluvut, testipaikan rakentaminen välineineen, opastaminen testipaikalle, pysäköintijärjestelyjen toteuttaminen, koirien vastaanoton järjestely, koirien ulkoiluttamisalueen varaaminen, tuomareiden ja sihteerin toimitilat, yleisön katselualue sekä mahdollisesti kanttiinipalveluiden järjestäminen.

Paikka

Testipaikka tulee valita mahdollisimman rauhalliselta alueelta siten, että se on koirien kannalta turvallinen eikä sinne aiheudu häiritsevää ulkopuolista melua eikä alueen välittömässä läheisyydessä saa olla ohikulkuliikennettä tai muita testattavien koirien keskittymistä ja toimintaa häiritseviä tai vaarantavia tapahtumia. Mahdolliset samalle alueelle yhtä aikaa suunnitellut muut häiritsevät toiminnot tulee selvittää etukäteen.

Luoksepäästävyys

Testi aloitetaan koiranohjaajan tervehtimisellä ja alkuhaastattelulla, missä yhteydessä tuomari tarkastaa, että koiralla on oikeanlainen kaulapanta. Järjestäjällä pitää olla riittävästi eripituisia sileitä nahkapantoja ja lisäksi pihdit, joilla voidaan tarvittaessa tehdä lisäreikiä pantoihin. Koiranohjaajaa varten merkitään paikka, mihin hän asettuu. Luoksepäästävyuden toteuttamiseen ei tarvita mitään apuvälineitä.

Taisteluhalu

Taisteluhaluukoetta varten tulee olla varattuna sileitä eripaksuisia puukeppejä, patukoita, riepuja tai vastaavaa, vetoleikkiä varten. Tavaroiden tulee olla niille varatussa laatikossa siten, että koirat eivät ylety niihin omia aikojaan.

Toimintakyky

Toimintakykykokeeseen uhanalaisena eli nk. kelkkakokeeseen tarvitaan ihmisen ylävartaloa muistuttava hahmo, joka on kiinnitetty pulkkamalliseen alustaan. Hahmo puetaan esim. johonkin vanhaan tummaan pusakkaan, joka voidaan poistaa tarvittaessa. Kelkan hahmon kokonaiskorkeuden tulee olla maasta mitattuna noin 65 – 75 cm ja se pitää tarvittaessa pystyä laskemaan matalaksi alustansa päälle, jolloin voidaan helpottaa koiran pääsemistä päämääräänsä. "Kelkassa" tulee olla noin 20 - 25 m pitkä vetonaru, jolla sitä liikutellaan. Kelkka tulee sijoittaa maastoon siten, että se ei ole suorassa näköyhteydessä koiraan ja että se antaa ensimmäisellä nykäisyllä selvästi kuuluvan äänen koiran mielenkiinnon herättämiseksi.

Puolustushalu

Puolustushaluukoetta varten tarvitaan koiralle lyhyt, tukeva talutin sekä hallittavuuden varalle pitkä liina. Hyökkäystä varten tulee varata riittävästi noin sormenpaksuisia ja vajaan metrin mittaisia piiskoja tai ratsastusraippa. Hyökkäys tulee pystyä suorittamaan suojaisasta paikasta, mutta ei yleisön joukosta. Kovuuskoetta varten tarvitaan joko rissan kautta narulla koiran eteen vedettävä tumma haalari tai jonkun piilon takaa esiin tyrkättäväksi sateenvarjo. Yleensä kovuuskoetta välittömästi seuraa temperamenttikoe, jota varten tarvitaan tynnyri ja laskusilta. Siltaa pitkin pyöriessään tynnyri aiheuttaa räminän koiralle takaapäin. Näissä molemmissa osakokeissa ohjaajan kulkureitti tulee merkitä siten, että koira saadaan kulkemaan edessä olevaa ärsykettä kohti.

"Pimeä huone"

Testiradan rakentamisessa ongelmallisimmaksi erikoiskokeeksi on muodostunut toimintakykykoe ilman uhkaa eli "pimeä huone", missä koiran kulkeman matkan tulee olla sääntöjen edellyttämä vähintään 10 metriä. Tila voi olla lyhyempikin, jolloin se voidaan jakaa lattiasta kattoon ulottuvalla tiiviillä väliseinällä. Koira joutuu kiertämään seinän ja näin saadaan riittävä liikkumispiiritys eikä ohjaajan haju pääse tulemaan suoraan koiran lähtöpaikkaan. Tilan tulee olla sellainen, että sen valoisuutta voidaan säädellä mieluummin luonnonvalolla kuin esim. taskulampuilla. Kyseisen tilan rakentamisen voi toteuttaa esim. elementtirakenteisena jostain säänkestävästä levyateriaalista tai pressurakenteisena. Tällöin "pimeän huoneen" voi tarvittaessa siirtää tai

purkaa silloin kun sitä ei käytetä. Koiran päästämiseksi pimeään huoneeseen tulee varata sileä noin metrin mittainen liina sekä kaksi taskulamppua, ellei mahdollisesti tarvittavaa lisävalaistusta voida muuten toteuttaa.

Terävyys

Terävyyskoe vaatii seinustan, johon on kiinnitetty tukevasti vajaan metrin mittainen, riittävän luja muovitettu vaijeri tai vastaava liina (ei mielellään ääntä antavaa ketjua) varustettuna kestäväällä lukolla koiran kytkemiseksi kokeen ajaksi. Hyökkäyksiä varten tarvitaan riittävästi piiskoja kuten puolustushalukokeessa ja näkösuojaisa hyökkäyksen aloituspaikka noin 20 metrin etäisyydelle seinästä.

Laukauspelottomuus

Laukauspelottomuuskoetta varten tarvitaan 9 mm starttipistooli sekä viisi patruunaa / koira ja ampujalle kuulosuojaimet. Ampuminen suoritetaan koiralta näkösuojassa ja olosuhteiden mukaan 20 – 50 metrin etäisyydeltä.

Testiradan suunnittelussa on tärkeää huomioida osakokeiden sijoittelu siten, että kaikki uhat eivät saa kohdistua koiralle samasta suunnasta, vaan ne on hajautettava eri suunnista toteutettaviksi.

Kaikissa radan suunnitteluun tai välineistöön liittyvissä epäselvyyksissä järjestäjät voivat kääntyä kutsumiensa testituomareiden puoleen ja selvittää heidän kanssaan mahdolliset ongelmat jo ennen varsinaista testipäivää.

Testipäivänä ilmoitettuna alkamisajankohtana testiradan tulee olla valmiina ja tuomareiden hyväksymä.

Tuomarithan ovat järjestäjien vieraina, mutta vastaavat viimekädessä testitilaisuudesta kokonaisuudessaan.

Onnistuneita luonnetestejä asianmukaisilla testiradoilla.

Jorma Kerkkä
luonnetestituomari